

ת"פ 51766/03/12 - מדינת ישראל נגד ימר אבבה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 51766-03-12 מדינת ישראל נ' אבבה
בפני כב' השופט דב פולוק

בעניין: מדינת ישראל

נגד
ימר אבבה

הכרעת דין

ביום 28.3.2012 הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן כנגד הנאשם מר ימר בן אבבה (להלן: "הנאשם"). הנאשם עבד כמאבטח בקופת חולים מעוז שברחוב בן יהודה בירושלים. לטענת המאשימה ביום 15.3.2011 ניגש הנאשם, לבקשת מנהלת בית המרקחת, אל המתלונן מר יוסף אקבלי (להלן: "המתלונן") וביקש ממנו לעזוב את המקום. המתלונן דחף את הנאשם קלות, ובתגובה הטיח הנאשם את המתלונן ארצה וגררו לאורך המסדרון לעבר הכניסה. כתוצאה מכך נגרמה למתלונן חבלה בגופו (להלן: "האירוע").

המאשימה מאשימה את הנאשם בביצוע עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

טענות המאשימה בסיכומיה:

המאשימה סוברת שהיא הוכיחה מעל לכל ספק סביר שהנאשם עבר עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כפי שעולה מן התעודות הרפואיות ומעדותו של המתלונן לפיה אף נדרש לשכור מטפלים שיטפלו בו בעקבות האירוע. גם מעדותו של עד התביעה יובל דוד, קב"ט העוסק בתחום מעל 20 שנה, עלה שהכוח שהפעיל הנאשם כלפי המתלונן היה מוגזם לא מידתי ולא סביר בנסיבות העניין. כך עלה גם מעדותה של עדת התביעה יונה וולף, מנהלת בית המרקחת, עלה שהמתלונן לא הפעיל כוח פיזי ונקט רק באלימות מילולית כלפי אנשי בית המרקחת. על כן הדרך שבה בחר הנאשם להרחיקו משם אינה מידתית ואינה סבירה.

עוד מציינת המאשימה שכפי שעלה מדו"ח הפעולה מיום 15.3.2011 שעה 11:28 (מסומן ת/6) המשטרה היא שהזמינה את מד"א בעקבות תיאור האירוע על ידי המודיעה אילנית שהינה מודיעה אובייקטיבית שלטענתה ראתה מאבטח של המקום שתקף קשיש.

מעבר לאמור מציינת המאשימה שהמתלונן הוא אדם מבוגר כבן 80 שהונף בעוצמה, הוטל על הרצפה ונגרר לאורך של 6 מטרים. כן עולה מסרט מצלמות האבטחה שצורף (מסומן ת/9), שלא ננקטה כל אלימות פיזית מצד המתלונן, ולכן לא עומדת לנאשם כל הגנה לכוח שהפעיל כנגד המתלונן.

טענות הנאשם בסיכומיו:

הנאשם סובר שהתביעה לא הוכיחה את אשמתו מעבר לכל ספק סביר ויש לזכותו, לכל הפחות, מחמת הספק. לטענתו, המאבק עם המתלונן נגרם בשל התנהגות המתלונן שנקט באלימות כלפי עובדי בית המרקחת והנאשם. הנאשם התבקש להוציא את המתלונן מהמקום במסגרת תפקידו. המתלונן סירב לקום ולא נותרה לנאשם ברירה אלא לגרור אותו. כך עלה גם מהודעתה במשטרה של מנהלת בית המרקחת הגב' יונה וולף, מיום 5.4.11 לפיה ראתה שהמתלונן דוחף את הנאשם. עוד מוסיף הנאשם שאין להטיל ספק בכך שהוא לא רצה לפגוע במתלונן, זו פרנסתו.

באשר לעדותו של עד התביעה, הקב"ט יובל דוד, מציין הנאשם שהקב"ט לא נכח באירוע ולא חש את האווירה במקום. הוא חיווה את דעתו לפיה השימוש של הנאשם בכוח היה מוגזם אך ורק על סמך צפייה בסרט מצלמות האבטחה באורך של מספר שניות. בעניין זה מציין הנאשם כי הסרט שהוצג חסר וחלקי ועל המאשימה היה להביא גם את סרט ההמשך כחלק מחומר הראיות. מעבר לאמור סובר הנאשם שלקב"ט יש אינטרס שהוא יורשע כיוון שהמתלונן תובע את קופת החולים בתביעה אזרחית.

כמו כן טוען הנאשם שמהתעודה הרפואית שהגיש המתלונן עולה כי הוא היה עירני ונינוח ולא צוין שניתנו לו משככי כאבים.

לאור האמור סובר הנאשם שחלות עליו הגנת הצורך, ההגנה עצמית והגנת זוטי דברים ועל כן יש לזכותו בדיון.

מוצגים בתיק:

תעודת שחרור מבית החולים שערי צדק, מיום 15.3.2011 חתומה על ידי ד"ר משה גרוס (מסומנת ת/1).

סיכום קבלה סיעודית מבית החולים שערי צדק, שנערכה על ידי האח חיים רביב ביום 15.3.11 (מסומנת ת/2).

סיכומי ביקור רופא מיום 7.4.2011 ומיום 4.4.2013 שנערכו על ידי רופאו של המתלונן ד"ר גולן (מסומנים ת/3 ו-ת/4).

מזכר צפייה בתקליטור, שנערך על ידי רמח"מ יעקב אהרוני, ביום 18.7.2011, לפיו - צפה בתקליטור של סרט מצלמות האבטחה של בית המרקחת. על הסרט רשום התאריך 15.3.2011. המזכר מתעד את תוכן הסרט (מסומן ת/5).

דו"ח פעולה שערכו השוטרים שהגיעו למקום בעת האירוע, מיום 15.3.2011 (מסומן ת/6).

אמרת הנאשם במשטרה שמסר הנאשם ביום 5.4.2011 (מסומנת ת/7).

- הודעת מנהלת בית המרקחת הגב' יונה וולף במשטרה מיום 5.4.2011 (מסומנת ת/8).
- תקליטור המכיל את הסרט שצולם במצלמות האבטחה של בית המרקחת בעת האירוע (מסומן ת/9).

העדויות שנגבו במהלך דיון ההוכחות בתיק:

- **עד התביעה מס' 1 מר יובל דוד** (להלן: "הקב"ט דוד") - משמש כקב"ט שירותי בריאות כללית בירושלים מעל ל-20 שנה. הקב"ט דוד לא נכח בעת האירוע ולא היה שותף לו, אולם לאחריו ערך בדיקה ולימוד האירוע, צפה בסרט ממצלמות האבטחה, הגיע למקום ושמע עדויות מהנוכחים באירוע.
- **עדת תביעה התביעה מס' 2 גב' יונה וולף** (להלן: "הגב' וולף"), מנהלת בית המרקחת בו אירע האירוע. היא שקראה למאבטח לבוא ולהוציא את המתלונן מבית המרקחת. הגב' וולף הייתה עדה לכל מהלך האירוע ומסרה גם את הודעתה במשטרה.
- **עד התביעה מס' 3 המתלונן, מר יוסף אקבלי** (להלן: "המתלונן") לקוח של בית המרקחת, יליד 1934. הוא הגיע על מנת להחליף כדורים שקנה בבית המרקחת קודם לכן. המתלונן סבר, כנראה בטעות, כי ניתנו לו כדורים אחרים מאלה שרשם לו הרופא. הוא ביקש להחליף את הכדורים אבל הרוקחת שעבדה אותה עת בבית המרקחת אמרה לו שהם אינם מחליפים כדורים, ומכאן התגלע הסכסוך בינו לבין הרוקחת.
- **עדות הנאשם** - הנאשם, גבר בן 31, העובד כמאבטח משך למעלה מארבע שנים עובר לאירוע. בעת האירוע שימש הנאשם כמאבטח של בית המרקחת בו אירע האירוע.

דיון והכרעה:

הנאשם מואשם בביצועה של עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין הקובע כי:

התוקף חברו וגורם לו בכך חבלה של ממש, דינו - מאסר שלוש שנים.

חלק א' - האם התקיים היסוד של "התוקף את חברו" במקרה דנן:

המעשה הנדרש לצורך ביצוע העבירה הינו "התוקף את חברו" - פעולת התקיפה מוגדרת בסעיף 378 לחוק העונשין הקובע כי:

המכה אדם, נוגע בו, דוחפו או מפעיל על גופו כוח בדרך אחרת, במישרין או בעקיפין, בלא הסכמתו או בהסכמתו שהושגה בתרמית - הרי זו תקיפה; ולענין זה, הפעלת כוח - לרבות הפעלת חום, אור, חשמל, גז, ריח או כל דבר או חומר אחר, אם הפעילו אותם במידה שיש בה כדי לגרום נזק או אי נוחות.

כעת נבחן האם התקיימו במקרה דנן יסודות עבירת התקיפה.

עמוד 3

גרסת הנאשם: לפי גרסתו של הנאשם הוא ניגש אל המתלונן פעמיים. בפעם השנייה הוא ניגש אליו לאחר שנתבקש על ידי גב' וולף ומר אורן האחראי עליו, עמו שוחח בטלפון, להוציא את המתלונן מן המקום. הנאשם ביקש מהמתלונן לצאת מבית המרקחת. המתלונן לא יצא, אלא דחף את הנאשם בידיו. הנאשם העיד שהתרחק מן המתלונן אבל הוא נפל על הרצפה מעוצמת הדחיפה שלו. אחר כך הנאשם שוב ניסה להרים את המתלונן אולם הדבר לא עלה בידו בשל משקלו של המתלונן ולכן הוא הזיז אותו מעט הצידה והזמין משטרה.

ובלשונו של הנאשם בהודאתו במשטרה מיום 5.4.2011 (מסומן ת/7) - **"...ביקשתי מהאדם הנ"ל בצורה יפה לצאת מהמקום ואז הוא דחף פעם נוספת עם הידיים שלו, אני התרחקתי ממנו ואז הוא נפל על הרצפה כי הוא הפעיל כוח בדחיפה שלו, אני ניסיתי להרים...בידיים שלי אבל הוא התחיל לצעוק ולא רצה שאני ארים אותו, אני הרמתי אותו קצת, לא ממש הצלחתי בגלל המשקל שלו ואז הזזתי אותו טיפה הצידה וחוץ מזה לא נגעתי בו בכלל והזמנתי משטרה...הוא נפל...אני לא דחפתי אותו, אין לי כוח להרים אותו, אבל כשהוא נפל על הרצפה ניסיתי להרים אותו וטיפה הזזתי אותו וזהו.. אני לא יודע איך הוא נפצע, אבל הוא נפל על הרצפה בזמן שהוא דחף אותי, אני לא ראיתי שהוא נפצע".**

גרסה דומה לזו מסר הנאשם בעדותו במהלך דיון ההוכחות שהתנהל בפני ביום 31.3.2014.

גרסת המתלונן: המתלונן העיד כי לאחר שהתווכח עם הרוקחת, הזמינה הרוקחת האחראית את הנאשם על מנת שיוציא אותו החוצה מבית המרקחת. לטענתו, הוא אמר לו "תצא מפה", תפס את המתלונן מהמעיל ודחפו. המתלונן הזהיר את הנאשם שעבר ניתוחים ושלא יגע בו. לאחר מכן הנאשם הלך להתייעץ עם המעביד שלו מה לעשות עם המתלונן. בזמן הזה הרוקחת הסבירה לו שאלו אותם כדורים אז הנאשם נרגע. הנאשם שב בפעם השנייה ואז מעיד המתלונן: **"הוא אומר לי "מה אתה עוד פה?" הרים אותי עם המעיל למעלה וזרק אותי על הרצפה וגרר אותי עד למעלית"** (עמ' 12 לפרוטוקול הדיון מיום 31.3.2014).

הגב' וולף הייתה גם היא עדת ראייה לאירוע. מההודעה שמסרה גב' יונה וולף ביום 5.4.2011, עלה שהמתלונן החל לקלל את עובדי בית המרקחת ובעקבות זאת היא קראה לנאשם לבוא להוציאו מבית המרקחת - **"שלחתי לקרוא לשומר שיוציא אותו או שיעשה משהו להרגיע אותו...השומר ניגש הלקוח דחף את השומר ביד שלו...פתאום שוב התחיל הנ"ל לקלל ולצעוק...השומר ניגש אליו שוב, הלקוח נגע בשומר בידיים ואז השומר ניסה להזיז את הלקוח והלקוח נפל על הרצפה ואז השומר גרר את הלקוח מחוץ לבית המרקחת... ש. האם ראית מי דחף את מי השומר את הלקוח או ההפך? ת. זה היה שניהם ביחד וזה היה ממש מהר ואני לא יודעת להגיד לך בדיוק...בוודאות שהלקוח נגע ביד שלו בשומר ודחף את השומר בשני הפעמים אבל זה היה רצף כזה שאני לא יודעת מי התחיל...השומר ניסה להוציא את הלקוח בפעם השנייה כשהתחיל עוד פעם לצעוק, השומר החזיק אותו ואז הלקוח נפל על הרצפה...השומר גרר את הלקוח עד מחוץ לבית המרקחת, בתוך הבניין שלנו באותה קומה ושם הוא שכב כמה דקות ארוכות עד שהגיעה המשטרה".**

מן העדות של הגב' וולף עולה שהנאשם ניגש פעמיים למתלונן. בפעם הראשונה המתלונן דחף את הנאשם ביד, אולם כשהמתלונן פסק מלקלל הלך הנאשם בלא שנגע בו. בפעם השנייה, לאחר שהמתלונן חזר לקלל, שב אליו הנאשם. המתלונן נגע בידיו של הנאשם ודחפו. הנאשם ניסה להזיז את המתלונן אשר נפל. לאחר שנפל גרר הנאשם את המתלונן אל מחוץ לבית המרקחת.

גם ממזכר הצפייה בסרט שנערך על ידי השוטר רמח"מ יעקב אהרוני, ביום 18.7.2011 (מסומן ת/5) עולה שבפעם הראשונה שהנאשם ניגש למתלונן הוא לא נגע בו, ואילו בפעם השנייה שניגש אליו הנאשם משך אותו, הפיל אותו לרצפה וגרר אותו מן המקום: **"...שעה 10:51:32 - השומר הנ"ל מושך את המבוגר ומפיל את המבוגר בעוצמה לרצפה... השומר הנ"ל גורר את המבוגר מחוץ לטווח המצלמה"**.

לאור האמור, וכפי שעולה מן העדויות שהובאו בהן עדות של הגב' וולף והסרט של מצלמות האבטחה נראה כי לכל הפחות אחז הנאשם במתלונן שנפל על הרצפה וגרר אותו אל מחוץ לבית המרקחת. בכך ביצע הנאשם את היסוד העובדתי של עבירת ה"תקיפה" כלפי המתלונן לפי הגדרת סעיף 378 לחוק העונשין.

כעת נבחן האם התקיים אצל הנאשם היסוד הנפשי הנדרש לצורך ביצועה של עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש. העבירה הנדונה היא עבירה תוצאתית, אשר לה נדרשת מחשבה פלילית כפי שהיא מוגדרת בסעיף 20 לחוק העונשין. דהיינו, נדרשת מודעות לטיב המעשה, להתקיימותן של הנסיבות ולאפשרות גרימת התוצאה. במקרה דנן היה הנאשם מודע למעשיו והיה לכל הפחות, קל דעת ושווה נפש לאפשרות השימוש שלו בכוח יגרום לחבלה של ממש אצל המתלונן. לאור האמור אני קובע כי מתקיים היסוד הנפשי של מודעות אצל הנאשם.

לטענת הנאשם, בשל התנהגותו של המתלונן כלפי עובדי בית המרקחת, והעובדה שדחף את הנאשם חלות עליו הגנות הצורך וההגנה העצמית הקבועות בחוק העונשין.

סעיף 34 יא לחוק העונשין קובע את הגנת הצורך לפיה:

צורך

לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו.

הגנת הצורך שוללת את פליליותו של מעשה עבירה שנעשה כיוון שהיה דרוש להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו של מבצע המעשה או של זולתו מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה, באופן מיידי. הגנת הצורך חלה רק כאשר לא הייתה לעושה המעשה כל דרך אחרת שבה יכול היה לפעול כדי לשמור על עצמו או על זולתו. לצורך החלתה של הגנת הצורך נדרש מצב של סכנה מוחשית לפגיעה חמורה, ונחיצות מידית לפעולה. ההגנה מותנית באי קיום דרך אחרת לפעול, שהיא דרך סבירה, כגון פניה לשירותי ההצלה והביטחון, אם הייתה דרך אחרת סבירה לפעול בה לא תעמוד הגנת הצורך.

ואילו סעיף 34 לחוק העונשין קובע את תחולתה של הגנת ההגנה העצמית לפיה:

לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנסקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

ההגנה העצמית שוללת את פליליותו של מעשה עבירה שנעשה אם הוא היה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה

שנעשתה שלא כדין. לצורך החלטה של הגנת ההגנה העצמית נדרש כי נשקפה מהתקיפה סכנה מוחשית לפגיעה בחיים, בחירות בגוף או ברכוש של המותקף או של זולתו. כן נדרש שהאדם התוקף לא נכנס למצב של התגוננות עצמית בעקבות התנהגות פסולה שלו עצמו. עוד נדרש שלא ניתן היה להדוף את התקיפה בדרך פוגענית פחות ושקיים יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת ההגנה העצמית לנזק שהיה צפוי מן התקיפה.

כעת נבחן את תחולתן של ההגנות האמורות במקרה דנן.

מן הצפייה בסרט שצולם במצלמות האבטחה שהיו בבית המרקחת במועד האירוע (מסומן ת/9) ואף לפי כתב האישום, המתלונן דחף את הנאשם.

מעדותה של הגב' וולף התרשמתי שלא היה בדחיפות האמורות כדי לסכן את ביטחון הנאשם או שאר עובדי בית המרקחת. זאת במיוחד לאור העובדה שעסקין באדם מבוגר.

יתר על כן, אף לפי גרסתו של הנאשם עצמו, אותה מסר באמרתיו במשטרה נראה שלא נשקפה לו או לאנשי בית המרקחת סכנה ממשית. שכן, עולה מדברי הנאשם שהמתלונן דחף את הנאשם ומעוצמת הדחיפה שלו עצמו הוא נפל אל הרצפה. כשהמתלונן על הרצפה והנאשם עומד מעליו, בפרט שעסקין באדם מבוגר ולמולו מאבטח צעיר בן 31, שזו עבודתו, לא נראה שנשקפה מן המתלונן, לא לנאשם ולא לשארי באי ועובדי בית המרקחת, סכנה של ממש. לאור האמור אני סבור שלא עומדות לנאשם הגנות הצורך וההגנה העצמית במקרה דנן.

עוד אוסיף כי בסיכומי הנאשם גם נטענה, כלאחר יד, טענה של "זוטי דברים". אני סובר שאין לטענה זו מקום מבחינה עניינית במקרה דנן, על כן אני דוחה אותה על הסף.

שימוש ב"כוח סביר" אצל מאבטח בעת מילוי תפקידו:

עוד עלינו לבחון האם העובדה שהנאשם ביצע את התקיפה במסגרת עבודתו כמאבטח מהווה הגנה באשר לשימוש בכוח בו נקט כלפי המתלונן. חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, תשס"ה-2005 מקנה למאבטחים שהוסמכו לשמור על בטחון הציבור סמכות לעשות שימוש ב"כוח סביר" במסגרת תפקידם על מנת לשמור על בטחון הציבור כנדרש.

אין חולק שבמקרה דנן הנאשם כיוון לבצע את תפקידו ופעל על פי ההוראות שקיבל מהגב' וולף וממר אורן, אחראי נוסף עמו דיבר בטלפון במהלך האירוע. השימוש בכוח נעשה אך ורק לשם הוצאת המתלונן משטח בית המרקחת ולשם שמירת הסדר הציבור במקום ולא משום מניע אחר. כך עולה גם מעדותו של הנאשם במהלך דיון ההוכחות שהתנהל בפני:

"אני משכתי אותו ושמתי אותו הצידה. לא התכוונתי לפגוע בו...הוא דחף אותי ככה עם הידיים קדימה ואני הלכתי לאחור והצידה והוא נפל. הוא נפל באמצע ואני משכתי אותו לשים אותו בצד...יש מנהל קופת חולים ששמו אורן ואמר להוציא אותו...הוא תפס אותי ואני זזתי לאחור והוא נפל...הוא תפס אותי בשתי הידיים ואני ניסתי להשתחרר... הוא היה... באמצע של בית המרקחת ורציתי לשים אותו בצד".

(עמ' 16-18 לפרוטוקול הדיון מיום 31.3.2014).

במסגרת דיון ההוכחות העיד גם הקב"ט דוד המשמש כקב"ט שירותי בריאות כללית בירושלים מעל ל-20 שנה. הקב"ט דוד לא נכח בעת האירוע אולם למד אותו אחר כך. מעדותו עלה כי המאבטחים מונחים לעשות שימוש ב"כוח סביר" בנסיבות העניין. כשלהבנתו, במקרה הנדון היה על הנאשם לעמוד חוצץ ולשמור על המתלונן אך לא לנקוט כלפיו בכוח פיזי בלתי סביר כפי שעשה:

"ש. ולגבי ההוראות כלפי לקוח שהתנהג כפי שהתנהג המתלונן

ת. הנחיות מוגדרות לעובדים בנפרד ולמאבטחים בנפרד. הנחיות לעובדים ברגע שעובד מרגיש לא בטוח או מותקף בין באלימות מילולית ובין באלימות פיזית צריך לשקול דעתו להזעיק מאבטח וללחוץ על לחצן מצוקה ולבקש משאר הסגל להגיע ולהשתמש במסנני צורך העניין וכל אמצעי אחר. הנחיה למאבטח ברגע שהוזעק למקום להביא להפסקת האלימות...הנחיה היא לא להפעיל כוח יותר מסביר בנסיבות העניין. ההנחיה היא לחצוץ בין המותקף, העובד, לבין התוקף. במידה ומופעלת אלימות כנגד העובד, המאבטח צריך להפעיל כח סביר כדי לעצור את התקיפה.

ש. מה זה כוח סביר

ת. זה גם לעמוד חוצץ

....

ש. ...אתה מסכים איתי שהלקוח ביצע מעשה דחיפה נגד הנאשם

ת. לא מסכים. בסרט רואים איזה ההתחככות בין המתלונן לבין הנאשם...אתה לא רואה תקיפה, אתה רואה דחיפות ידיים ומרפק כאילו "לעזוב אותי, כזה".

(עמ' 6-7 לפרוטוקול הדיון מיום 31.3.2014).

אין חולק שהחוק דורש שהשימוש בכוח אותו עושה מאבטח במסגרת עבודתו יהיה סביר. מכאן אנו למדים שעל השימוש בכוח להיות מידתי, כלומר, על הכוח להיות מותאם ודרוש לצורך הגשמת תכלית השמירה על ביטחון ושלום הציבור לפי נסיבותיו של אותו המקרה. עוצמת השימוש בכוח צריכה לעמוד ביחס סביר להתנהגות ולכוח אותו מפעיל האדם המפריע לשלום הציבור.

לאחר צפייה בדיסק של האירוע, מוכן אני להניח לטובת הנאשם שלא היה בכוונתו להפיל את המתלונן לרצפה. אולם, גרירת המתלונן המבוגר על הרצפה לאורך כ-6 מטרים אינה מהווה שימוש בכוח סביר.

חלק ב' - האם התקיפה גרמה במקרה דנן ל"חבלה של ממש":

סעיף 34 כד לחוק העונשין מגדיר מהי חבלה:

"חבלה" - מכאוב, מחלה או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים"

המאשימה הגישה לבית המשפט מספר ראיות מהן היא מבקשת להוכיח כי בעקבות אירוע התקיפה נגרמה למתלונן

"חבלה של ממש". כעת נבחן את הראיות שהוצגו בפני בית המשפט והאם עולה מהן כי נגרמה למתלונן "חבלה של ממש" בעקבות האירוע.

הראיות שהוגשו הן:

1. מכתב שחרור מבית החולים שערי צדק שנערך על ידי ד"ר גרוס ביום 15/3/11 (מסומן ת/1) ובו נכתב כי "חולה לאחר חבלה. מתלונן על כאבים במקומות שונים. במקומות שהתלונן לא נראה שיש שברים...המלצות...משככי כאבים לפי הצורך".

2. סיכום קבלה סיעודית מבית החולים שערי צדק, שנערכה על ידי האח חיים רביב ביום 15.3.11 (מסומן ת/2).

3. סיכום ביקורי רופא שנערכו על ידי ד"ר גולן ביום 7.4.2011 וביום 4.4.2013 (מסומנים ת/3 ו-ת/4) - לפיהם בבדיקה הגופנית שערך ד"ר גולן למתלונן ביום 17.3.2011 היתה "נפיחות רגישות הגבלה בתנועה באצבעות כפות ידיים גב תחתון כאבים במישוש ותנועות תווך תנועה מוגבל עקב כאבים...אין חוסר עצבי. ברכיים: כאבים בתנועות. ברך יציבה, בלי סימני נוזל חופשי". בבדיקה הנוספת שערך הרופא למתלונן ביום 7.4.2011 מצבו נותר ללא שינוי. בשל הכאבים ניתן למתלונן טיפול בטרמדקס וזריקת דיפרוספן לשריר.

מן הראיות שהובאו עולה שבעקבות האירוע לא נגרמה למתלונן פגיעה פיזית ממשית, אולם נגרמו לו כאבים בשלם הוא אף קיבל מרופאו ד"ר גולן זריקת דיפרוספן וכדורי טרמוקס לשיכוך כאבים.

סעיף 34 כד לחוק העונשין קובע כי ההגדרה של "חבלה" כוללת בתוכה גם "מכאוב", בין קבוע ובין עובר, שאיננו מחייב קיומו של "ליקוי גופני" או "מחלה" שנגרמו בעקבות התקיפה. גם אם התקיפה לא השאירה סימנים על גופו של המתלונן, הרי שדי בכך שנגרם לו "מכאוב של ממש". לאור האמור גם כאב מוחשי וממשי יכנס לגדרי החוק (ראה: ע"פ 1976/11 וייספיט נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט ג'ובראן, ביום 21.11.11)).

כך קובע גם קדמי בספרו: "חבלה של ממש - ...שתהא זו פגיעה גופנית "מוחשית" כלשהי...הגדרת המונח "חבלה" בסעיף 34 לחוק העונשין - הכוללת "מכאוב" כשלעצמו - "אפשר שדי בפגיעה גופנית שגורמת לכאב בלבד כדי שהפגיעה תהיה חבלה גופנית" (י.קדמי, על הדין בפלילים-חוק העונשין, חלק שלישי, תשס"ו-2006, עמ' 1522).

מן הראיות שהובאו עולה שנגרם למתלונן "מכאוב של ממש" בעקבות האירוע. אולם, במקרה דנן, כפי שציינתי לעיל, אין לייחס לנאשם את האחריות הפלילית לנפילת המתלונן על הרצפה אלא רק את גרירתו. בנסיבות אלה, לא ניתן לקשור בוודאות אם כאביו של המתלונן נבעו מהנפילה או מגרירתו על הרצפה.

אשר על כן, החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין ולא בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 380 לחוק העונשין המיוחסת לו בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"א סיוון תשע"ד, 19 יוני 2014, במעמד הצדדים